

Sygn. akt VIII U 380/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2014 r. w Gliwicach

sprawy A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

przy udziale zainteresowanego (...) sp. z o. o. w R.

o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu

na skutek odwołania A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 21 stycznia 2014 r. **nr** (...)

1. oddała odwołanie;
2. odstępuje od obciążenia odwołującej kosztami postępowania.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 380/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 stycznia 2014r. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, iż A. W. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 15 lipca 2013r. Decyzję wydano w oparciu o przepis art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1, art. 36, art. 47, art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych(Dz. U. z 2009r., Nr 205,poz.1585) i art. 83 par. 1 kc, art. Art. 22 par. 1 i art. 300 kp.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła A. W. , domagała się zmiany decyzji i stwierdzenie, iż podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w (...) Spółka z o.o. w R. .

Podniosła w uzasadnieniu, iż jako pracownik dopełniła wszelkich formalności związanych z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę. Podała , iż przebywała na zwolnieniu lekarskim w okresie od 1.02.2013r. do 6.07.2013r.N.

odzyskała zdolność do pracy, co pozwoliło jej podjąć pracę na podstawie umowy o pracę na stanowisku prezesa spółki. Prace rozpoczęła 15.07. (...). W dniu 16 lipca 2013r. ponownie ciężko zachorowała. Podniosła, iż łącząca ją umowa o pracę z (...) Spółka z o.o. w R. została zawarta w celu świadczenia pracy, a zatem błędny jest zarzut organu rentowego co do jej pozorności. Natomiast schorzenie któremu uległa od 16 lipca 2013r. była nagłe i nieprzewidywalne.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. w odpowiedzi na odwołanie domagał się oddalenia odwołania i zasądzenia od ubezpieczonej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, iż organ rentowy po prowadzeniu kontroli uznał, iż pomiędzy odwołującą a płatnikiem składek doszło do zawarcia umowy o pracę, a zgoda stron dla pozorów w rozumieniu art. 83 par. 1 kc w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Organ rentowy ustalił bowiem, iż ubezpieczona przebywała nieprzerwanie na zwolnieniu lekarskim okresie od 1.02.2013r. do 6.07.2013r. Umowa o pracę została zawarta w dniu 15 lipca 2013r. z wynagrodzeniem brutto 18.000 zł. miesięcznie. Do ubezpieczenia społecznego ubezpieczona została zgłoszona dopiero 6.08.2013r. Natomiast od dnia 16.07. (...) ponownie zachorowała. Ponadto podniesiono, iż ubezpieczona jest współnikiem (...) Spółka z o.o. w R.. Spółka nie zatrudnia żadnych innych pracowników, w tym osoby, która by zastępowała ubezpieczoną podczas choroby. Płatnik ma także zaległości w opłatach składowych. Powyższe okoliczności spowodowały wątpliwości organu rentowego co do faktycznego zatrudnienia ubezpieczonej przez płatnika, dlatego wszczęto postępowanie wyjaśniające.

(...) Spółka z o.o. w R. poparła odwołanie.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczona A. W. wraz z synem T. W. są współnikami i współwłaścicielami (...) Spółki z o.o. w R..

Spółka powstała w 2012r. i zajmuje się obsługą finansowo-rachunkową firm. Świadczy usługi na rzecz jednej spółki i z tego tytułu uzyskuje przychód w kwocie 10.000 zł. miesięcznie.

Do 11 lipca 2013r. spółka nie zatrudniała pracowników. Działalność spółki prowadzona była przez ubezpieczoną, która posiada wykształcenie wyższe – tytuł magistra zarządzania i marketingu, syn T. W. jest studentem i pomagał ubezpieczonej w prowadzeniu spółki.

Ubezpieczona w okresie od 1.02.2013r. do 6.07.2013r. nieprzerwanie była niezdolna do pracy i pobierała zasiłek chorobowy. Niezdolność do pracy była związana z chorobą kręgosłupa.

Ubezpieczona ponownie zgłosiła do organu rentowego roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego w okresie od 7.07.2013r. do 16.07.2013r.

Umowa o pracę z (...) Spółka z o.o. w R. zawarta została w dniu 12 lipca 2013r. W imieniu spółki występował syn ubezpieczonej T. W.. Ubezpieczona wyjaśniła, iż umowa została zawarta w celu uzyskania lepszego zabezpieczenia finansowego w razie choroby, miała bowiem na uwadze fakt wcześniejszej długotrwałej choroby.

Umowa o pracę z dnia 12 lipca 2013r. została zawarta podczas niezdolności ubezpieczonej do pracy.

Na podstawie tej umowy ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku Prezesa Zarządu z wynagrodzeniem 18.000 zł miesięcznie.

Już następnego dnia po zawarciu umowy o pracę tj. 16 lipca 2013r. ubezpieczona nagłe, poważnie zachorowała i była hospitalizowana.

Płatnik składek dopiero w dniu 6 sierpnia 2013r. zgłosił ubezpieczoną do ubezpieczenia społecznego na podstawie zawartej umowy o pracę.

Organ rentowy po złożeniu przez ubezpieczoną wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego od dnia 15 lipca 2013r. wraz z dokumentami potwierdzającymi zatrudnienie, postanowił wszcząć postępowanie wyjaśniające w sprawie zbadania zasadności zgłoszenia ubezpieczonej do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę od dnia 15 lipca 2013r.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wydano zaskarżoną decyzję, na podstawie której Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, iż A. W. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 15 lipca 2013r. Decyzję wydano w oparciu o przepis art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1, art. 36, art. 47, art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych(Dz. U. z 2009r., Nr 205,poz.1585) i art. 83 par. 1 kc, art. Art. 22 par. 1 i art. 300 kp.

Ubezpieczona nie zgodziła się z w.w. decyzją, zaprzeczyła zarzutowi pozorności, konsekwentnie podnosiła, iż celem umowy o pracę było faktyczne świadczenie pracy, a jedynie nagła choroba uniemożliwiła jej podjęcie pracy.

Jak ustalono ponadto, podczas nieobecności ubezpieczonej spółka nie zatrudniła pracownika w celu zastępowania ubezpieczonej. Jedynie w dniu 30 lipca 2013r. zawarto umowę o dzieło z B. G., której przedmiotem było sporządzenie miesięcznego sprawozdania z działalności.

Podczas nieobecności ubezpieczonej, jej syn nie przejął jej obowiązków.

Podstawa wymiaru składek w przy tytułu zatrudnienia ubezpieczonej wyniosła w miesiącu sierpniu 2013r. – 600 zł., we wrześniu i październiku 2013r. – 0 zł, a za miesiące lipiec i listopad 2013r. nie przedłożono dokumentacji rozliczeniowej.

Ubezpieczona i zainteresowany wyjaśnili, iż tak wysokie wynagrodzenie jakie ubezpieczona miała uzyskiwać z tytułu umowy o pracę wynikało z przychodów jakie spółka miała uzyskiwać w związku z pozyskaniem nowego zleceniodawcy, a także z oszczędności.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie akt organu rentowego, w tym umowy o pracę, zgłoszenia do ubezpieczeni a społecznego, dyplomu ukończenia studiów wyższych, umowy o dzieło z dnia 30.07.2013r., dokumentacji medycznej powódki i przesłuchania stron.

Sąd uznał, iż przeprowadzone dowody są wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia.

Sąd ocenił jako wiarygodne dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, a także te przedłożone przez ubezpieczoną. Sąd nie dał jednak wiary wyjaśnieniom stron w zakresie dotyczącym okoliczności i celu zawarcia umowy o pracę, oraz jej treści w zakresie wysokości wynagrodzenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz.1585 ze zm.), zwanej ustawą systemową, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Po myśli art. 11 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, zaś według art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy systemowej, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Za pracownika natomiast – w myśl art. 8 ust 1 – uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 maja 2005r., sygn. akt III AUa 283/2005).

Według definicji zawartej w art. 22 ust. 1 kodeksu pracy przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Wreszcie, art. 83 ust. 1 ustawy przyznaje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencje do wydawania decyzji w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności między innymi: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu był fakt podlegania przez A. W. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu jako pracownika zatrudnionego przez (...) Spółka z o.o. w R.. Fakt zatrudnienia odwołującej przez płatnika składek był bowiem negowany przez organ rentowy, który stanął na stanowisku, że umowa została zawarta przez strony dla pozorów. Organ rentowy uznał bowiem, że oświadczenie woli zostało złożone drugiej stronie dla pozorów, a zatrudnienie, w konsekwencji objęcie zainteresowanej obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, miało na celu jedynie stworzenie odwołującej możliwości skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

Organ rentowy powołał się na treść przepisu art. 83 § 1 k.c, zgodnie z którym nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Podniósł także, iż zgłoszenie ubezpieczonej do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia dokonane zostało po upływie ustawowego terminu.

Wskazać należy, iż zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa, pozorność to wada oświadczenia woli polegająca na niezgodności między aktem woli, a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony muszą być zgodne co do tego, aby wspomniane oświadczenie woli nie wywoływało skutków prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1986 r., I CR 45/86, niepublikowany). Pozorność oświadczenia woli jest wadą szczególnego rodzaju, bo dotyczącą oświadczenia złożonego świadomie i swobodnie dla pozorów drugiej stronie, która o takim oświadczeniu wie i na to się zgadza. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1971r., II CR 250/71, nie publikowany).

Podkreślić należy, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005r., sygn. akt II UK 141/2004, OSNP 2005/15/235, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001r., II UKN 258/00, OSNP z 2002/21/527).

Należy jednak podkreślić, że każdy przypadek musi być potraktowany i rozstrzygnięty w sposób indywidualny, na podstawie nie tylko treści umowy, ale też całokształtu okoliczności faktycznych, związanych z wykonywaniem danego zatrudnienia.

Jak wynika z okoliczności mniejszej sprawy naprowadzonych wyżej, stanowisko organu rentowego zaprezentowane w zaskarżonej decyzji jest trafne i uzasadnione.

W ocenie Sądu Okręgowego w ramach zasady swobody zawierania umów, zainteresowany był uprawniony do nawiązania z ubezpieczoną umowy o pracę, na warunkach dogodnych dla obu stron umowy, nawet jeżeli ubezpieczona miała status wspólnika i współwłaściciela spółki. Celem bowiem zawarcia umowy o pracę jest świadczenie pracy i uzyskiwanie z tego tytułu wynagrodzenia.

W ocenie Sądu Okręgowego dotychczasowa działalność i funkcjonowanie zainteresowanej spółki, a także co istotne okoliczności w jakich doszło do zawarcia spornej umowy o pracę świadczą jednoznacznie, iż umowa została zawarta w celu uzyskania świadczeń na wypadek choroby. Ubezpieczona bowiem cały czas sama prowadziła spółkę i tylko ona miała do tego stosowne kwalifikacje zawodowe, wprawdzie pomagał jej syn, ale ubezpieczona nie wyjaśniła na czym konkretnie polegała jego rola w działalności spółki. Od 1 lutego 2013r. nie przerwanie do 15 lipca 2013r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim, a sama umowa o pracę została zawarta w trakcie niezdolności do pracy ubezpieczonej. Ponadto w trakcie nieobecności ubezpieczonej nie zatrudniono pracownika do jej zastępowania, a drugi wspólnik nie posiadał kwalifikacji zawodowych równych ubezpieczonej. Zaś umowa o dzieło dotyczy jedynie sporządzenia dokumentacji rozliczeniowej i obejmuje jedynie miesiąc sierpień 2013r. Sama ubezpieczona wyjaśniła, iż zawarła umowę o pracę w sytuacji, gdy przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, gdyż taka forma świadczenia pracy dawała jej zabezpieczenie i gwarancje świadczeń na wypadek choroby. Zauważyć także należy, iż wynagrodzenie jakie miała uzyskiwać ubezpieczona, w świetle okoliczności sprawy, nie miało zupełnie odniesienia do kondycji finansowej samej zainteresowanej spółki. Bowiem jak ustalono, i co przyznały strony, spółka uzyskiwała dochody na poziomie 10.000 zł. miesięcznie, a zatem nie było możliwości wypłacenia pracownikowi spółki wynagrodzenia w kwocie 18.000 zł. Nie są przekonujące same tylko twierdzenia stron, nie poparte dowodami, iż miało dojść do pozyskania jeszcze jednego, bardziej intratnego zlecenia dla spółki, co w przyszłości mogłoby pozwolić na wypłatę wynagrodzenia ubezpieczonej. Zdaniem Sądu, w dacie zawarcia umowy o pracę z ubezpieczoną spółka nie była w stanie wypłacić jej umówionego wynagrodzenia.

Zatem reasumując, wynik postępowania dowodowego wskazuje jednoznacznie, iż zarzut organu rentowego co do pozorności przedmiotowej umowy należało uznać za uzasadniony. W świetle powyższych okoliczności, przedmiotowa umowa nie mogła wywołać skutku prawnego określonego w art. 22 kp.

Mając na uwadze powyższe, Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

Z mocy art. 102 kpc, mając na uwadze charakter sprawy, Sąd odstąpił od obciążenia ubezpieczonej kosztami postępowania.

(-) SSO Jolanta Łanowy